

Holbæk Kommuneplan 2007 – 2018

Debatmateriale til dialogrunden september 2007

Hæftet indeholder udkast til hovedstrukturer og oplæg til planlægningsmæssige retningslinier for de 18 lokalområder, foruden udviklingskitser for Holbæk by og de 17 lokalområdecentre.

Hæftet udsendes til økonomiudvalgets/byrådets godkendelse med henblik på at oplæggene kan indgå i dialogrunden i september. Hermed bliver der mulighed for at afprøve og drøfte de planlægningsmæssige udspil, inden byrådet tager stilling til det egentlige kommuneplanforslag.

Materialet formidles "råt" for at understrege karakteren af udkast og debatoplæg.

Forslaget til kommuneplan 2007 – 2018 vil blive udarbejdet med hæftet og de i dialogrunden fremkomne bemærkninger som grundlag.

Kommuneplanforslaget forventes vedtaget af byrådet i oktober 2007 og fremlagt til offentlig debat i november december og januar. Herefter skal byrådet vedtage kommuneplanen endeligt.

1. Indledning

Som led i forarbejdet til den nye Holbæk Kommune vedtog de fem kommuner i september 2004 en fælles **vision**: ”*Hos os er der højt til loftet ...*”

Visionen betegner kommunen som ”Holbæk by og dens naturlige opland, bestående af 17 selvstændigt bæredygtige lokalsamfund”. Dermed fastlægges den grundlæggende struktur for boligudbygning, serviceforsyning, kultur og fritidsfaciliteter mv., men også for den dialog med borgerne, der er et centralt element i planlægning og udvikling af vores kommune. Det er en del af fundamentet for visionen, at Holbæk er – og skal være – en **vækstkommune**. Væksten skal gøre det muligt at stille forventninger om at reduktioner i servicen – som fx nedlæggelse af institutioner, ændringer af skolestrukturen o.lign.- ikke skal indgå i den kommunale planlægning.

For at udbygge og tydeliggøre grundlaget for vækst og udvikling vedtog byrådet d. 15.11. 2006 at igangsætte **kommuneplanarbejdet** gennem tilvejebringelse af **planstrategi** og **forslag til kommuneplan**. De to plandokumenter skulle foreligge til dialogrunderne mellem byrådet og de lokale fora i henh. marts og september 2007, således at en ny kommuneplan kunne foreligge vedtaget ved indgangen til 2008. Det skete med to hovedbegrundelser:

- Behov for at få sat tal på bolig- og befolkningstilvæksten, og udpeget hvor i kommunen de mange nye boliger skal placeres, samt overblik over de befolkningsmæssige og servicemæssige konsekvenser.
- Behov for et sammenfattende grundlag for sektorplanlægning: Planer for tilvejebringelse af dagtilbud, skoler og ældreservice, for kultur- og fritidsfaciliteter, vandforsyning, spildevand i et omfang der modsvarer befolkningens behov; planer for nye erhvervsområder, miljøforhold, veje og stier osv.

Vækst, ny kommunal struktur og stigende behov stiller krav om **et fælles fremsyn**, som kommuneplanen skal afspejle. Men udviklingen skal baseres på de værdier, der er det fælles ”arvegods”. De mange **fælles fortællinger**, vi bringer med os ind i den nye kommune, skal også være en del af planlægningen. De lokaler kulturmiljøer, bygninger og andre fælles værdier, historien har givet os ansvaret for, skal beskyttes og udvikles som en del af den fremtid, vi planlægger for.

Derfor satte byrådet **Fortælling og Fremsyn** som hovedoverskrifter i planstrategien.

Med den igangsatte kommuneplanproces prioriterede byrådet at lade borgernes inddragelse via dialogprocessen i 2007 og den snævre tidsramme være styrende for, hvor detaljeret den første ”**basiskommuneplan**” kunne blive. På en række områder vil det være nødvendigt at supplere kommuneplanen 2007 med sektorplaner og fortsætte kommuneplanarbejdet med yderligere detaljering som led i en ”samtale” om kommunens og lokalområdernes planlægning og udvikling.

Dialogen

Planstrategien var byrådets overordnede retningsangivelser for kommunens planlægning og udvikling. Strategien var fremlagt som forslag til debat i perioden 5.3. til 30.4. 2007 og blev vel modtaget. Byrådet modtog over 80 skriftlige bemærkninger, og der var indlæg fra næsten alle lokalområder. Byrådet takker for de mange konstruktive bidrag.

Hovedtrækkene i bemærkningerne var, at byrådets udmeldinger om **de fire overordnede hovedstrukturer** blev bredt accepteret, mens forslagene og ideerne koncentrerede sig om fornyelsen af **lokalområdernes** planer, således som byrådet også havde lagt op til.

I enkelte indlæg blev omfanget og fordelingen af den planlagte vækst diskuteret. Byrådet har imidlertid ikke fundet grundlag for at ændre disse centrale forudsætninger for planlægningen, bl.a. fordi vækstens omfang i året 2006 faktisk oversteg den forudsatte udbygningstakt væsentligt (Se nærmere i afsnittet 2.1 Den røde Hovedstruktur nedenfor).

Planrammerne kan således ses som en reference, der kan sikre, at de fornødne arealressourcer mv. er til stede, og selv en stærk bolig- og befolkningstilvækst kan modsvares af den ønskelige service.

Bemærkningerne har således ikke givet byrådet anledning til at ændre væsentligt i de overordnede forudsætninger og retningslinjer; - herunder den boligtilvækst, der udgør omdrejningspunktet for kommuneplanforslaget. De overordnede linjer for kommunens udvikling fremgår af hovedstrukturafsnittene 2.2 – 2.5 nedenfor.

Retningslinjerne for landsbyerne og det åbne land følger i høj grad den regionplan, der blev vedtaget i december 2005 – nu ”ophøjet” til landsplandirektiv.

Vægten er lagt på at inddrage de mange synspunkter i afsnittene om lokalområderne, og præsentere nye, vækstorienterede planer for Holbæk og de lokale centre.

For at sikre en positiv dialog om disse forslag, og for at give tid til færdiggørelse af det formelle kommuneplanforslag fremlægger byrådet hermed til dialogrunde i september et udkast til kommuneplanens hovedtræk

- **De fire hovedstrukturer**
- **Planlægningsmæssige rammer for Holbæk og de 17 lokalområder**

På baggrund af dialogmøderne i september vil byrådet færdiggøre arbejdet med kommuneplanforslaget, således at det kan fremlægges til formel debat fra omkring 1. november.

Holbæk Byråd d. 23. august 2007

2. Overordnet vision, hovedstrukturer, overordnede mål og retningslinjer

2.1 Holbæk Kommune i et overordnet perspektiv

Overordnet vision

Holbæk Kommune skal være en attraktiv bosætningskommune med en stærk befolkningsvækst, der styrker de lokale fællesskaber og området's rolle som del af Øresundsregionen, Region Sjælland¹ og Nordvestsjælland.

Det er fordelene for borgerne og brugerne, der er ledetråden for kommunen. Planlægningen skal medvirke til at forbedre forudsætninger og rammer for det gode liv i et udviklingsorienteret fællesskab, til gavn for den enkelte, med afsæt i de menneskelige ressourcer og den enkeltes valg, med plads til udvikling af forskelligheder, i respekt for lige muligheder og med den tætte dialog som det vigtigste middel.

Fra Visionen for Holbæk Kommune, vedtaget første gang i september 2004, genvedtaget januar 2006

Visionen bunder i, at Holbækområdet gennem en årrække har været blandt de stærkest voksende bosætningsområder i Danmark. Boligtilvæksten blev i 2006 den hidtil største, med 702 nye boliger.

Det afspejler på den ene side den nære sammenhæng til Øresundsregionen og Hovedstadsområdet, hvorfra mange flytter ud, og hvor mange fortsat henter det daglige udkomme; - på den anden side kommunens og lokalområdet's egenkraft og bæredygtighed som en helhedspræget ramme om dagliglivet.

Nøgletal

Holbæk Kommune har et areal på ca. 57.800 ha. Det svarer til størrelsen af Bornholm .

Befolkningstallet var pr. 1.1.2007 på 68.451 indbyggere. Ét år før var det 67.621. Heraf var ca. 25.622 bosiddende i Holbæk by, 3.922 i Jyderup og 3.624 i Tølløse – kommunens tre største bysamfund. I alt boede 50.417 i de 18 bysamfund, der danner kommunens hovedstruktur. 17.204 – svarende til 25% af kommunens indbyggere - boede i de mindre byer og det åbne land.

Befolkningstallet i de 17 lokalområder uden for Holbæk by varierede fra mellem 894 på Orø, til 4.863 i Jyderup

Befolkningsmæssigt udgør Holbæk samlet 1,3 % af hele landet, og 2,8 % af den danske del af Øresundsregionen.

Befolkningen i det, der nu er Holbæk Kommune, er vokset med 7,0 % siden 2000. I Danmark som helhed var væksten 2,2 %

Mål og overordnede strategiske udfordringer

Disse forudsætninger skaber en positiv udgangsposition for kommunens planlægning, men tydeliggør også de overordnede strategiske udfordringer, når ledetråden er borgernes og brugernes velfærd:

- at fastholde vækstforudsætningerne og væksten som en væsentlig drivkraft for udbygning og forbedring af den kommunale service, kultur- og fritidstilbud osv., samt sikringen af bæredygtigheden, også i de mindre lokalsamfund
- at forbedre de trafikale og elektroniske forbindelser til omverdenen, især hovedstaden, for at øge effektiviteten og mindske træghed, ventetid og spild i transport og informationsudveksling, samt
- at øge mulighederne for lokal beskæftigelse – hvor ”lokal” i denne sammenhæng både kan være i forhold til det enkelte lokalområde; - og set som Holbæk by, hvor

hovedparten af kommunens arbejdspladser findes i forvejen; - eller for så vidt blot uden for den ”trængselszone”, der for pendlerne i dag starter på Holbæk-motorvejen før Roskilde.

Løsningen af disse opgaver ligger i mange henseender uden for byrådets og kommunens eget råderum; - de indgår i bredere planlægningsmæssige sammenhænge på regionalt og statsligt niveau. Men også i det overordnede perspektiv er det byrådets opfattelse, at dialog og samarbejde er det vigtigste middel til resultater.

Byrådet vil derfor medvirke til, at Holbæk kommunes interesser indgår og afvejes i et overordnet perspektiv gennem dialog og samarbejde.

Landsplanredegørelsen 2006

I landsplanredegørelsen 2006 har regeringen udmeldt 5 pejlemærker for den fysiske planlægning:

Fem pejlemærker for den fysiske planlægning

For alle områder i Danmark peger redegørelsen på 5 pejlemærker for den fysiske planlægning.

1. *Der skal være forskel mellem by og land:* Det klassiske planprincip om at fastholde en adskillelse mellem land og by skal genoplives. Natur og åbne landskaber er afgørende for danskernes levevilkår og er med til at tiltrække virksomheder, arbejdskraft og turister. Utilisitet byspredning skal undgås i det åbne land.
2. *Udviklingen skal komme hele landet til gode:* Regeringen understreger, at en konkurrencedygtig hovedstad er forudsætningen for Danmarks udvikling i den globale konkurrence. Men det er også afgørende for hele landets vækstmuligheder, at styrkepositionerne i andre store byregioner, som f.eks. Århus og trekantsområdet udbygges.
3. *Planlægningen skal basere sig på respekt for naturen og landskabet:* Regeringen lægger op til, at det i høj grad er kommunernes ansvar, at der sikres en balance mellem benyttelse og beskyttelse af naturen, miljøet og landskabet i arbejdet med den fysiske planlægning. Planlægningen skal sikre den bedst mulige tilstand for natur og miljø.
4. *Fysisk planlægning og investeringer i infrastruktur skal spille tæt sammen:* Den fremtidige fysiske planlægning skal sikre, at byudviklingen sker i tæt sammenhæng med den overordnede transportstruktur, herunder mulighederne for kollektiv trafikbetjening
5. *Den fysiske planlægning skal være helhedsorienteret:* Med kommunalreformen er en række kommuner blevet større. Regeringen lægger derfor op til, at der i de nye kommuneplaner skal tænkes i større helheder – bl.a. sikre dynamik mellem by og land og funktionaliteten i den enkelte by.

Disse principper har byrådet også lagt til grund for Holbæks kommuneplanlægning. Heri lægger byrådet bl.a. vægt på ønsket om sammenhæng mellem den fysiske planlægning og de statslige infrastrukturinvesteringer.

Retningslinierne er også i høj grad afspejlet i regionplanen, der udgør grundlaget for den blå/grønne hovedstruktur.

I landsplanredegørelsen lægges op til et dialogprojekt mellem stat, region og kommuner om det sjællandske bymønster. Byrådet ønsker naturligvis at bidrage hertil.

Den regionale udviklingsplan

Holbæk er én af de 17 kommuner, der tilsammen danner Region Sjællands geografi. Inden udgangen af 2007 skal Regionsrådet vedtage vision og mål for en regional udviklingsplan. Udviklingsplanen skal i hovedtræk og uden præcise kort beskrive en ønskelig, fremtidig udvikling for regionen.

Byrådet har med Holbæk Kommunes vision og planstrategi samt et fælles strategiske udspil fra de nordvestsjællandiske kommuner leveret baggrundsmateriale til det forberedende arbejde.

I et oplæg, der var fremlagt til debat frem til 15. juni 2007, blev fem temaer anført som vigtige betegnelser for at regionen kan fastholde sine styrkepositioner:

Den Lærende, Innovative, Tilgængelige, Sunde og Bæredygtige region.

Temaerne baseres på en vision, der bl.a. omfatter et bredt kompetenceløft i regionen, og højnet sammenhæng ved bedre transport- og kommunikationsmuligheder.

Byrådet understøtter de foreliggende regionale udmeldinger og visionen om at Region Sjælland i kraft af sin særlige placering og gennem dialog og videndeling medvirker til at skabe de bedste rammer for bæredygtig vækst og borgernes livskvalitet.

Byrådet forventer, at den kommende udviklingsplan vil afspejle Holbæks planlægning og rolle i det sjællandske bymønster.

Den regionale udviklingsplan forventes færdig i første halvdel af 2008.

Byrådets overordnede retningsstilkendegivelser – en oversigt

Byrådets overordnede retningsstilkendegivelser for kommunens planlægning og udvikling er blevet sammenfattet i fire ”hovedstrukturer”, hver karakteriseret ved en farve.

Inden for hvert af de overordnede temaer er kommuneplanforslagets hovedprincipper og/eller målsætninger sammenfattet i få, korte sætninger i figuren nedenfor.

Fire hovedstruktur-temaer indrammer planerne for Holbæk by og de 17 lokalområder

Den røde hovedstruktur: Bymønster og byudvikling

Holbæk og de 17 lokalområder: *”Købstaden” med det naturlige opland: 17 selvstændige lokal-samfund.*

Boligtilvæksten: *Styrkelse af byerne, vækst og bæredygtighed i Holbæk og alle lokalområder*

Befolkningsudviklingen: *Væksten fordeles, så geografisk og aldersmæssig balance sikres*

Servicekonsekvenser: *”Forsikring” mod nedbygning i alle lokalområder.*

Den sorte hovedstruktur: Baner, veje og stier m.v.

Hovedstadsforbindelserne og det regionale vejnet: *Forbedringer er på vej, men flere ønskes.*

Den lokale kollektive transport: *Sammen med Movia udarbejdes en trafikhandlingsplan.*

Biltrafikken: *Vejnet, sammenhæng og fremkommelighed er nogenlunde i orden - endnu.*

Den lette trafik: *Stier, sikkerhed og trafikmiljø har højst prioritet ved lokale trafikforbedringer.*

Sammenfattende: *Kommuneplanen følges op med udarbejdelse af en Infrastrukturplan med 6 elementer: Vejplan, Stiplan, Plan for Trafiksikkerhed og Tryghed samt Bymidteplaner for henholdsvis Holbæk, Jyderup og Tølløse.*

Den blå-grønne hovedstruktur: Det åbne land

Bynærhed: *De langsigtede interesse-relationer mellem by og land skal påpeges ved alle 18 byområder*

Det åbne land generelt: *Retningslinjerne fra Regionplan 2005 er udgangspunktet, kulturarven i fokus.*

Isefjorden og Åmosen: *De nationale/regionale interesseområder - Miljø- og oplevelseskvalitet skal fremmes.*

Den gyldne hovedstruktur: Velstanden og velfærden

Velstanden: Erhverv, uddannelse og beskæftigelse: *Samlet politik er under udformning*

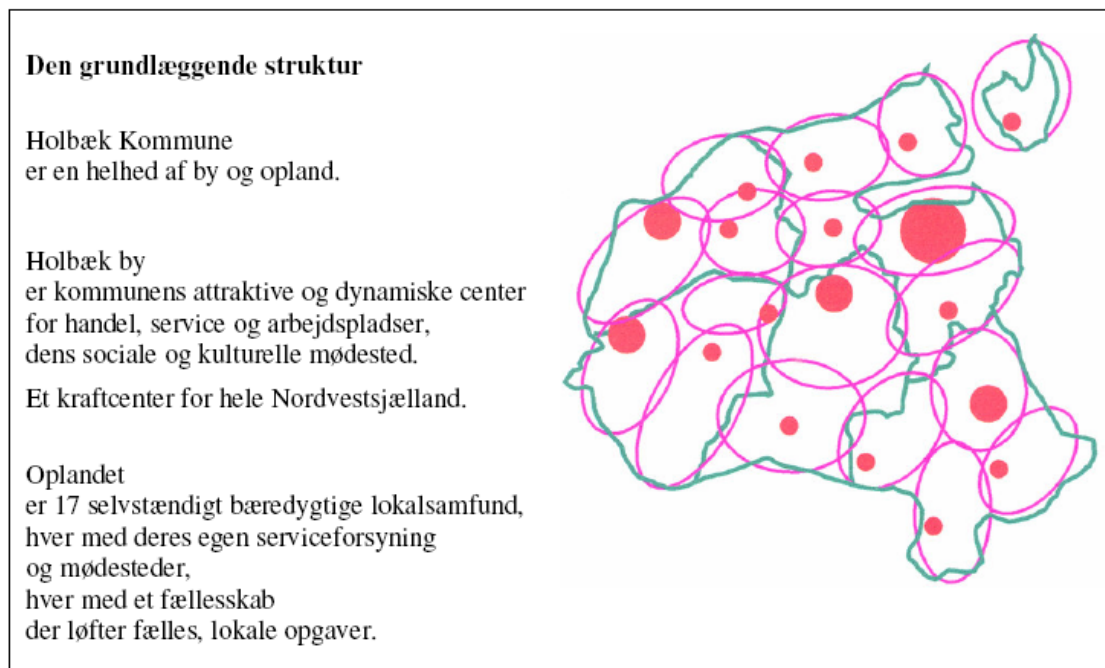
Velfærden: Sundhed, trivsel og langsigtet bæredygtighed: *- skal integreres i alle sektorer.*

Kommuneplanens indhold og retningslinjer vedr. de fire hovedstrukturer uddybes i de følgende afsnit.

2.2 Den røde Hovedstruktur: Bymønster og Byudvikling

Bymønsteret udgør kommunens "røde hovedstruktur". Bymønstret dannes af Holbæk og de 17 lokalområders centre: Bybjerg, Udby, Hagested, Tuse, Gislinge, Kundby, Svinninge, Jyderup, Mørkøv, Knabstrup, Regstrup, Undløse, Ugerløse, St. Merløse, Kirke Eskildstrup, Tølløse og Vipperød. Disse udlægges som BYOMRÅDE til bolig- og erhvervsformål, privat og offentlig service, tilhørende tekniske anlæg samt nærrecreative formål som idrætspladser, kolonihaver og andre fritidsfaciliteter.

Det er i Holbæk og de 17 lokalområders centre, at væksten i form af nye boliger skal placeres. Det skal ske, dels for at understøtte eksisterende service i form af dagtilbud, skole, idræts- og andre fællesfaciliteter, indkøbsmuligheder osv., dels for at sikre et bredt grundlag for den nødvendige udbygning af serviceforsyning og miljøindsatser.

Fra visionen

2.2.1. Boligudbygningen

Mål

Byrådet vil

- Sikre smukke, attraktive, varierede og sunde byer, landsbyer og boligområder
- Fremme væksten i Holbæk og alle lokalcentre for dermed at skabe grundlag for at sikre og forbedre den lokale offentlige og private service, og styrke de lokale fællesskaber.
- Medvirke til fordeling af boligudbygningen, geografisk og over tid, således at en kontinuert og harmonisk byudvikling og en afbalanceret befolkningsudvikling fremmes,
- Undgå byspredning ved at samle al byvæksten i det angivne bymønster.

- Inddrage de lokale fora i valg og prioritering af boligtyper og udformning af nye boligområder gennem lokalplanlægningen, samt profileringen og perspektiveringen af det enkelte lokalcenters udvikling.

Retningslinjer

Følgende principper for boligudbygningen og dens fordeling på Holbæk og de 17 lokalområder lægges til grund for den nærmere planlægning:

2.2.1.a. Kommuneplanen baseres på forventningen om en fortsat betydelig boligtilvækst, især for fireårsperioden 2007 – 2010: Ca. 630 boliger årligt. For de følgende 8 år baseres planen på en tilvækst på ca. 475 boliger årligt. Samlet rummer kommuneplanen en tilvækst på ca. 6.330 boliger over de kommende 12 år.

2.2.1.b. Boligtilvæksten placeres i byområde i Holbæk by og de 17 lokalcentre efter princippet angivet i tabellen nedenfor og i rammerne for Holbæk og lokalområderne; - dvs. med ca. 50 % i og ved Holbæk by; ca. 35 % i og ved de seks større lokalcentre og ca. 15 % i og ved de 11 mindre lokalcentre.

2.2.1.c. Kun hvor det medvirker til en naturlig afrunding og styrkelse af miljømæssige kvaliteter i landsbyer, skal der kunne skabes mulighed for opførelse af enkelte boliger uden for de 18 lokalcentre.

2.2.1.d. Alle 11 mindre lokalcentre skal ”garanteres” en boligtilvækst. I lokalområder, hvor efterspørgslen efter nye private ejerboliger eller andelsboliger ikke kan modsvare denne tilvækst, ønsker byrådet at sikre væksten fx ved at medvirke til opførelse af almene lejeboliger, således at variation og valgmulighed fremmes.

2.2.1.e. Planlægningen skal lægge rammer for en vækst i de mellemstore byer (dvs. dels Jyderup og Tølløse, dels Mørkøv, Svinninge, Regstrup og Vipperød), således at væksten er proportional med lokalområdernes nuværende boligantal. Såfremt det medvirker til variation og valgmuligheder, kan opførelse af almene lejeboliger også ske i de større lokalområder efter nærmere beslutning. Dermed ønsker byrådet at styrke disse byer, der i kraft af deres størrelse og trafikale beliggenhed spiller en væsentlig rolle som servicecentre ud over deres eget lokalområde og/eller kan tilbyde et serviceudbud ud over et ”minimum”.

2.2.1.f. Udbygningens rækkefølge fastlægges i rammerne for lokalområderne. Byvækst skal ske indefra og udefter. Ikke ibrugtagne arealer administreres i overensstemmelse med retningslinjer for de tilstødende arealer ud mod det åbne land.

Lokalområde	Boligbestand pr. 1.1.2007	Boligudbygning 2007-2010	Boligudbygning 2011-2014	Boligudbygning 2015-2018	total, 2007-2018
Holbæk	12.324	1.058	1.000	1.000	3.058
Orø	458	8	20	20	48
Tuse Næs	1012	31	20	20	71
Hagested	475	53	20	20	93
Tuse	1.181	24	20	20	64
Gislinge	721	152	20	20	192
Kundby	596	59	20	20	99
Svinninge	1.551	114	100	100	314
Jyderup	2.160	349	140	140	629
Mørkøv	1.337	75	100	100	275
Knabstrup	495	85	20	20	125
Regstrup	1.611	147	100	100	347
Undløse	831	72	20	20	112
Ugerløse	591	16	20	20	56
St. Merløse	828	33	20	20	73
Kr. Eskilstrup	817	34	20	20	74
Tølløse	1.885	96	140	140	376
Vipperød/	1.525	139	100	100	339
I alt	30.398	2.545	1.900	1.900	6.345
Boliger pr. år		636	475	475	529

Plan for boligudbygningens fordeling på lokalområder og 4-årsperioder

Redegørelse

Boligudbygning og befolkningsudvikling

Fortælling:

Den forudsatte boligudbygning er vurderet som et realistisk plangrundlag, bl.a. med baggrund i en tilvækst på 499 boliger årligt i perioden 2002 – 2005 og på 702 i 2006. I denne 5-årsperiode er befolkningstallet vokset med 3.540, heraf 844 personer alene i 2006.

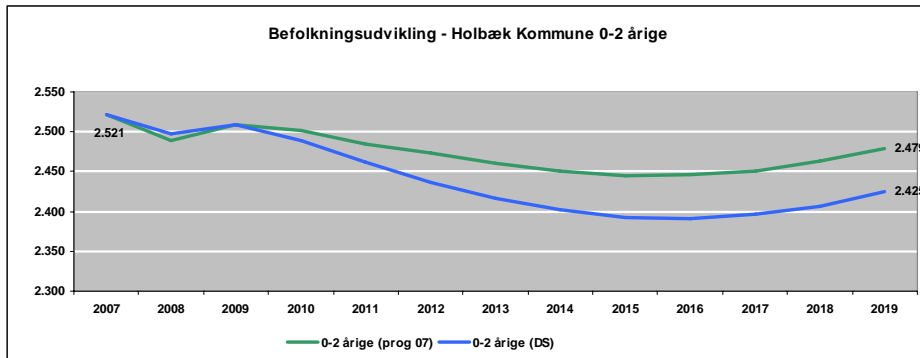
Debatten om planstrategien viste en bred støtte til at byrådets vækstforventninger lægges til grund for kommuneplanen.

Fremsyn

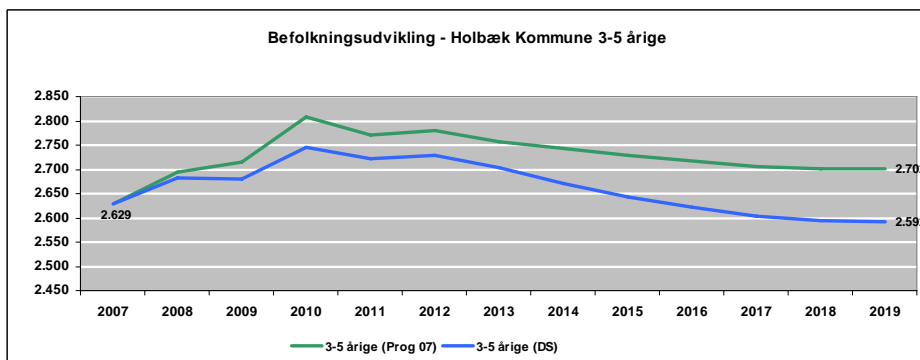
Byrådet ønsker med sine forventninger til boligtilvækstens omfang og fordeling - geografisk og over de tre kommende fireårsperioder – at efterleve visionen om bæredygtige byer og lokalsamfund, herunder medvirke til at den kommunale serviceforsyning på den ene side ikke risikerer at undervurdere borgernes behov og efterspørgsel, på den anden side kan udnytte sin kapacitet effektivt

Byrådet har i kommuneplanen lagt vægt på at den befolkningsudvikling, der følger af boligprogrammet, kan modsvares af en harmonisk serviceudbygning og –tilpasning. Forudsætningerne herfor er bl.a. den forudsatte tids- og rækkefølge for udbygningen.

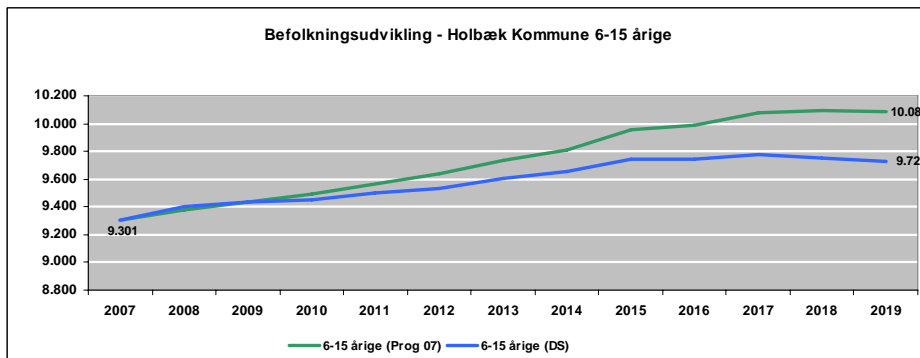
Konsekvenserne af den planlagte udbygning i form af nye boliger forventes at være, at befolkningen over den kommende 12årsperiode vokser fra de nuværende ca. 68.500 til ca. 77.000 indbyggere. Det svarer altså kun til ca. 1,4 ny indbygger pr. ny bolig.

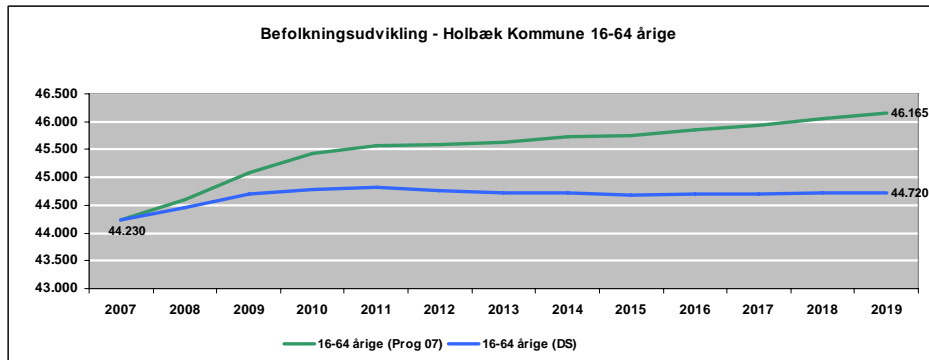
Aldersgruppen 0-2 år forventes at stagnere 2007 – 2010, falde lidt herefter og stagnere omkring 2016. Det giver et billede af, at presset på dagpleje og vuggestuer kan forventes mindsket i de kommende år.

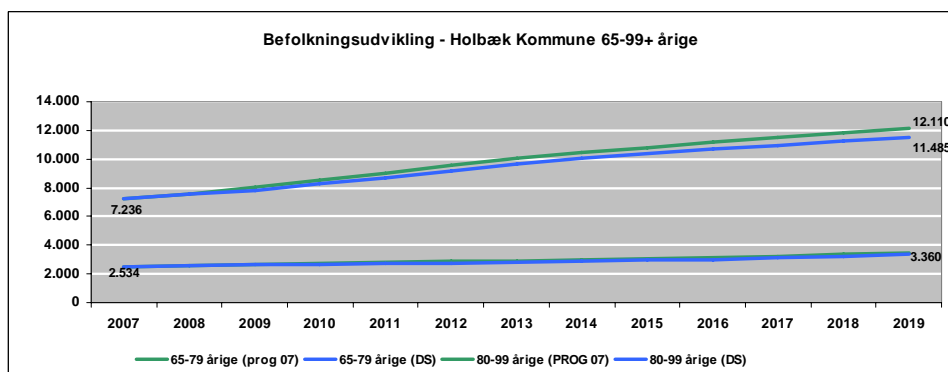
Aldersgruppen 3-5 år forventes at vokse 2007 – 2010, og derefter aftage. Det giver et billede af, at presset på børnehaverne kan forventes at øges de kommende år, men mindskes efter ca. 2011.

Aldersgruppen 6-15 år forventes at stige jævnt i hele planperioden. Det giver et billede af, at der løbende skal ske en tilpasning af skolernes kapacitet og forholdene for de unge iverigt. Billedet sløres af, at der i kommunen er en stor andel, der går i private skoler.

Aldersgruppen 16-64 år forventes at stige jævnt i hele planperioden. Det afspejler, at der med den påregnede vækst ikke må forventes nedgang i arbejdsstyrken i kommunen. Der vil altså, populært sagt, være nogen til at skabe værdierne og betale skatterne ...

Aldersgruppen 65-79 år, forventes at stige betydeligt (ca. 70%) gennem hele perioden. Det tegner et billede af, at vi i kommunen vil have en stor og voksende gruppe af typisk raske og friske pensionister. Gruppen af borgere over 80, der i højere grad har behov for omsorg og pleje, forventes også at stige, men i mindre grad (ca. 33%).

Figureerne ovenfor afspejler, at selv med en lidt svagere vækst end den, der er forudsat i kommuneplanen, tegner der sig en harmonisk og afbalanceret befolkningsudvikling i kommunen.

Størstedelen af den planlagte boligudbygning forventes privat finansieret, enten som individuelt parcelhusbyggeri eller som samlede byggeprojekter. Byrådet er dog også indstillet på, efter nærmere beslutning at medvirke til at sikre variation og valgmuligheder gennem støtte til alment boligbyggeri, primært i lokalcentrene.

I afsnittene om de enkelte lokalområder er sammenhængen mellem planerne for udbygningens omfang og arealforbruget, befolkningen og serviceforsyningen belyst nærmere.

Byrådets forudsætninger er helt overordnet baseret på et velfungerende bolig-, bygge- og finansieringsmarked. Såfremt disse samfundsmæssige forudsætninger ændres, må byrådet tage et nødvendigt forbehold vedr. vækstens omfang. Under alle omstændigheder vil der ske en nyvurdering af forudsætninger og planer ved næste kommuneplanrevision.

Boliganalyse

I planperioden vil Byrådet sætte fokus på boligmarkedet ved at igangsætte en boliganalyse. Analysen vil bl.a. fokusere på boligstrukturen og den geografiske fordeling af boligtyper og ejerformer. Der vil blive set på flytte- og bosætningsmønstret herunder præferencer i valget af boliger. Analysen vil også omfatte boliger til ældre (herunder plejeboliger og ældreegnede boliger), udviklingshæmmede, sindslidende samt boliger til ”skæve” eksistenser. Denne del af analysen er allerede igangsat.

Beboede boliger - Holbæk Kommune 2006

	Beboet af ejer	Lejer af bolig	Uoplyst	I alt
Stuehuse til landbrugsejendomme	1.800	215	69	2.084
Parcelhuse	13.242	1.103	274	14.619
Række-,kæde- og dobbelthuse	1.043	3.046	72	4.161
Etageboligbebyggelse	383	7.150	266	7.799
Kollegier	-	284	24	308
Døgninstitutioner	-	78	25	103
Anden helårsbeboelse	53	178	83	314
Uoplyst	-	-	10	10
Beboede fritidshuse (2005-)	52	18	9	79
I alt	16.573	12.072	832	29.477

I 2006 var ca. 29.500 boliger af kommunens boliger beboede. Fordelingen på boligtype og ejer/lejerforhold fremgår af ovenstående tabel. Ca. 6.300 boliger eller 20% af kommunens boliger er ejet af de almene boligselskaber.

2.2.2. Offentlig og privat service

Vi opretholder og udvikler den grundlæggende service i Holbæk by og de 17 lokalsamfund.

Holbæks kommunale service skal være på niveau med den bedste i landet. Den udvikles løbende på grundlag af viden om, hvad der virker, og hvad der efterspørges.

Den sociale og sundhedsmæssige indsats præges af omsorg for de svage borgere, forebyggelse og rehabilitering. Borgere med særlige behov tilbydes gode pleje-, aktivitets- og boligtilbud.

Der er pasningsgaranti i alle dagtilbuddene. Skolen er det centrale holdepunkt for børns opvækst og læring, og det samlende mødested for alle i lokalsamfundet. Kommunen inddrager de unge i udformningen af gode uddannelsesforløb og boligtilbud samt et spændende fritidsliv.

Kommunen vil være kendt for et varieret kulturtilbud, herunder et rigt forenings-, musik- og teatermiljø. Den kulturpolitiske profil fokuserer på de mange brede tilbud og tegner et billede af kommunens stærke decentralisering, støtten til det frivillige arbejde samt kulturrens og idrættens særlige betydning, ikke mindst for lokalsamfundene.

Fra visionen

Mål

Byrådet vil

- Sikre en offentlig, lokal service, der lever op til visionen.
- Planlægge for en detailhandelsstruktur, der på den ene side sikrer en lokal dagligvareforsyning i alle lokalområder samt det bredest mulige udbud af udvalgsvarerhandel og anden privat service, tilpasset de lokale forudsætninger, på den anden side sikrer mulighed for en fortsat udvikling af Holbæk som Nordvestsjællandshandelscenter med bymidten og Megacentret i indbyrdes arbejdsdeling og samklang.

Retningslinjer

2.2.2.a. Det skal sikres, at der gennem en aktiv planlægnings- og boligudbygningspolitik vil være grundlag for at *opretholde* eller evt. udbygge basisforsyningen i form af dagtilbud, skole, idrætsfaciliteter, (evt.) ældrecenter, indkøbsmulighed for dagligvarer, forsamlingshus og/eller andre fællesfaciliteter samt kirke i *alle* lokalcentre.

2.2.2.b. Sektorplanlægningen skal sikre, at der samlet set over de kommende 4 år kan ske en vis udbygning af dagtilbuddene for de 0 – 5årige, mens udviklingen i børnetallet herefter forventes at kunne give grundlag for en evt. nedtrapning af dagplejen og mere plads pr. barn i institutionerne

2.2.2.c. Sektorplanlægningen skal sikre, at skoler, idrætsfaciliteter mv. løbende tilpasses udviklingen med hensyn til kapacitet og faciliteter; – både så de følger børnetallet i hvert enkelt skoledistrikt, og så de kan leve op til rollen som det samlende mødested for alle i lokalsamfundet

2.2.2.d. Sektorplanlægningen skal sikre, at der løbende sker udbygning og tilpasning af ældreservice.

2.2.2.e. Sektorplanlægningen skal sikre, at Holbæk by kan skabe kultur- og fritidstilbud med tilhørende bygninger og anlæg, der henvender til alle kommunens borgere eller som har et større befolkningsunderlag som forudsætning.

2.2.2.f. Større offentlig og privat service skal placeres i Holbæk by.

2.2.2.g. Retningslinjer for detailhandelen er fastsat i en særskilt del af kommuneplanen. Se (*titel og [www-kilde](#)*)

Redegørelse

Mål og retningslinjer for kultur- og idrætsområdet og den offentlige service i øvrigt lægger sig i direkte forlængelse af visionen. Da der er tale om kommunal kerneaktivitet, lægges ikke yderligere detaljering ind i kommuneplanen, men henvises til sektorplanlægning, servicemål og servicekvalitet for de enkelte sektorer.

Retningslinjer for detailhandelen skal fastlægges i henhold til lov om planlægning. Byrådet har som led i udarbejdelsen af kommuneplanen gennemført en detailhandelsanalyse. Resultater og retningslinjer er samlet i et særskilt hæfte.

Holbæk Kommune

August 2007

2.3 Den sorte Hovedstruktur: Baner, veje og stier m.v.

Trafiksystemerne udgør kommunens ”sorte hovedstruktur”. Som stamme, grene og kviste på et træ, har den sorte hovedstruktur forskellige dele, med forskellige funktioner.

2.3.1: De regionale forbindelser

- Nordvestbanen (København-Kalundborg) samt
- Rute 21 (Holbækmotorvejen og Nykøbingvejen), Rute 23/Skovvejen (Elverdammen-Kalundborg) og Rute 57 (Holbæk-Sorø)

- udgør grundstammerne i kommunens trafikale hovedstrukturer, primært som forbindelser til og fra Hovedstadsområdet og det øvrige Danmark.

(Evt. et kort – det bør i givet fald nok være et sjællandskort, der viser noget mere end det i planstrategien s. 10)

Det er byrådets opfattelse, at infrastrukturforbedringer er en væsentlig udfordring:

Mål

Byrådet vil:

- via samarbejdet om den regionale udviklingsplan, i dialog med vore naboer m.fl. arbejde for at fremme en velbegrunnet fordeling og prioritering af de statslige investeringer i den overordnede infrastruktur.
- Arbejde for at trafikforbindelserne til især hovedstadsområdet forbedres gennem statslige investeringer i infrastruktur og togdrift, i overensstemmelse med den statslige udmelding om sammenhængen mellem den fysiske planlægning og infrastrukturudbygning.
- Arbejde for at mindske trafikpresset på hovedstadsområdet og trafikforbindelserne dertil, bl.a. gennem forbedrede dataforbindelser og øgede muligheder for beskæftigelse og nye arbejdspladser lokalt
- medvirke til at forbedre de trafikale og elektroniske forbindelser til omverdenen, især hovedstaden, for at øge effektiviteten og mindske træghed, ventetid og spild i transport og informationsudveksling.

Retningslinjer

2.3.1.a. Der udlægges anlægsområde til sikring af anlæg af dobbeltspor Lejre-Vipperød Holbæk - Vørslev.

2.3.1.b. Der udlægges anlægsområde til sikring af en udbygning af Rute 21 Skovvejen i højklasset udførelse,

2.3.1.c. Der udlægges anlægsområde til udbygning af Rute 57 ved etablering af omfartsveje omkring Ugerløse samt omfartsvej om Kvanløse/Igelsø.

2.3.1.d. Der udlægges anlægsområde til forlægning af Tølløsevej- Kvarmløsevej nord om Tølløse.

2.3.1.e. Der må ikke udlægges arealer til andre formål inden for anlægsområderne, med mindre det kan dokumenteres at det ikke giver anledning til interessekonflikter.

2.3.1.f. Nyanlæg og regulering af veje inden for LANDSKABSOMRÅDE skal respektere bevarelse af områdets karakter, evt. rekreative anvendelse og evt. beskyttelsesbehov. Nye vejanlæg kan normalt ikke gennemføres inden for beskyttelsesområde.

2.3.1.g. Nyanlæg af veje og større vejforlægninger skal planlægges således, at de nødvendige faunapassager og krydsninger af stier sikres.

2.3.1. h. Byrådet vil undersøge mulighederne for at forbedre og udbygge den elektroniske infrastruktur.

Redegørelse

Øget velstand, befolkning og transport af personer og gods har også øget problemerne på det overordnede trafiknet. De utilfredsstillende forhold for især Københavnspendlerne er alt for velkendte. Samtidig har den teknologiske udvikling øget mulighederne for andre kontakt- og arbejdsmønstre, men også afhængigheden af en velfungerende elektronisk infrastruktur. Egentlige løsninger ligger uden for det kommunale råderum, men fastlægges i bredere planlægningsmæssige sammenhænge.

Holbæk Kommunes planlægning baseres på positive forventninger til at forbindelserne til hovedstadsområdet forbedres de kommende år.

Dels er der allerede besluttet og igangsat væsentlige forbedringer af trafiknettet og togdriften:

- Udbygning af Holbækmotorvejen ved Fløng/Roskilde/Hedehusene (2007 – 2012)
- Hyppigere drift på de eksisterende spor på Nordvestbanen (Ultimo 2007)
- Udbygning af Rute 21 fra Tuse til Vig (2007-2012)

Dels planlægges der for en række yderligere forbedringer, primært

- Forbedring af sporkapaciteten København-Roskilde (Nybygningsløsning eller 5.spor)
- Etablering af dobbeltspor på strækningen Lejre-Vipperød på Nordvestbanen
- Udbygning af Skovvejen til højklasset forbindelse (motorvej eller motortrafikvej)

Det er byrådets prioritering, at især togforbindelserne forbedres. Regularitet og pålidelighed skal øges, togfrekvensen forøges til reel tyveminuttersdrift i dagtimer, faciliteterne for de togrejsende "fra start til mål" forbedres og rejsetiden reduceres. Sammen med et øget "kundegrundlag" vil dette indvirke positivt på benyttelsen af både Nordvestbanen og hovedstadens øvrige kollektive transport, samtidig med at biltrafikkens miljøbelastning og det samlede energiforbrug mindskes.

2.3.2 Den kollektive transport i øvrigt

Trafikselskabet Movia er fra 1. januar 2007 det nye trafikselskab for hele Østdanmark. Det er dannet ved en fusion mellem HT, STS og VT. Alle busser og lokalbaner i Holbæk Kommune indgår i det nye trafikselskab.

Jernbane: Nordvestbanen suppleres af togbetjening via Vestsjællands Lokalbaner, som driver banestrækningerne Holbæk-Svinninge-Nykøbing Sj. og Tølløse-Høng-Slagelse

Busdrift: Holbæk Kommune dækkes i 2007 af 42 buslinjer: 8 regionale ruter, 10 mellemkommunale ruter, og 24 lokale ruter.

Færgefart: I Holbæk Kommune er der færgeforbindelser fra Orø til Holbæk By og til Hornsherred ved Hammer Bakker.

Vesttur: Desuden tilbydes behovsstyret transport til alle borgere i Holbæk Kommune.

Mål

Byrådet vil

- Sikre en velfungerende kollektiv trafikbetjening i kommunen
- I løbet af 2007 udarbejde en samlet trafikhandlingsplan for kollektiv trafik i samarbejde med Trafikselskabet Movia.

Retningslinjer

2.3.2.a. Køreplanen for 2008 skal baseres på den hidtidige betjening, dvs. de hidtil gældende køreplaner, dog evt. med visse justeringer

2.3.2.b. Trafikhandlingsplanen skal danne grundlag for den fremtidige kollektive trafikbetjening.

Redegørelse:

Kommunen har ansvaret for at fastlægge serviceniveauet for den lokale kollektive trafik. Det betyder bl.a. at evt. underskud på de lokale ruter skal dækkes af kommunen. Regionen har ansvaret for de regionale ruter og lokalbanerne. Tværkommunale forbindelser, der ikke er regionale ruter, skal koordineres og finansieres af de berørte kommuner imellem.

Byrådet har i april 2007 igangsat arbejdet med trafikhandlingsplanen, herunder med inddragelse af lokalfora, ældreråd og handicapråd i arbejdet. Den forventes at handlingsplanen kan vedtages inden udgangen af 2007.

2.3.3 Kommunale veje og stier m.v.

Mål

Byrådet vil

- Udvikle fremkommeligheden, sikkerheden og trygheden på det kommunale vej- og stinet.
- I løbet af 2007 -08 udarbejde en samlet Infrastrukturplan med følgende delelementer:
 - Vejplan
 - Stiplan
 - Plan for Trafiksikkerhed og Tryghed
 - Trafik- og parkeringsplan Holbæk bymidte
 - Trafik- og parkeringsplan, Jyderup
 - Trafik- og parkeringsplan, Tølløse

Retningslinjer

2.3.3.a. Planlægningen for det kommunale vejnet skal ske med afsæt i bymønsteret, til støtte for byvæksten og med sammenhæng til den overordnede trafikstruktur.

2.3.3.b. Infrastrukturplanen skal udarbejdes i dialog med de lokale fora. Den skal sikre

- grundlag for prioritering af midler til anlæg af veje, stier og konkrete sikkerheds- og tryghedsfremmende og trafikmiljøforbedrende projekter med udgangspunkt i de bestående vej- og stinet, jf. nedenfor.
- støtte lokale indsatser i de 17 lokalområder med henblik på forbedringer og forskønnelse i lokalområderne og adgang til de omgivende landskaber, samt
- midler til medvirken til etablering og udbygning af et kommunalt og regionalt, rekreativt stinet i henhold til den blå-grønne hovedstruktur.
- grundlag for udbygning af trafikbetjening og parkeringsforsyning i Holbæk, Jyderup og Tølløse..

2.3.3.c. Gode, trygge og sunde trafikforhold skal sikres som led i udformningen af de nye boligområder.

Redegørelse

Det er byrådets vurdering, at der er behov for et samlet overblik over behovet for infrastrukturinvesteringer. Efter byrådets opfattelse er vejnettets mangler med hensyn til fremkommelighed begrænsede, mens de største behov er knyttet til forbedring af trafiksikkerhed og tryghed for de lette trafikanter.

Fremme af sikker gang- og cykeltrafik er i sig selv et sundhedsmål og til gavn for en energimæssigt mere bæredygtig udvikling. Hertil kommer, at nedsættelse af biltrafikkens hastighed i byområder, og begrænsning af trafikens miljømæssige genevirkninger medvirker til forskønnelse og forbedring af bymiljøerne.

Byrådet har med omfattende bevillinger og igangsættelse af arbejdet med en Plan for Trafiksikkerhed og Tryghed i 2007 lagt grunden for denne indsats.

Ud over en samlet vejplan og stiplan for den samlede kommune – herunder også et rekreativt stinet – er det byrådets ønske, at der udarbejdes særskilte planer for de centrale dele af kommunens tre største bysamfund, med særlig henblik på at afklare rammerne for den fremtidige trafikafvikling, parkeringsforsyning mv.

Dette udelukker naturligvis ikke, at der også skal arbejdes med trafik- og parkerings-spørgsmål i andre lokalområder.

Kort: (Teknik & Miljø)

Vejplan

Stiplan

2.4 Den blå/grønne Hovedstruktur: Det åbne land og miljøkvaliteterne

Med strukturreformen er ansvaret for det åbne lands planlægning og forvaltningen af den blå/grønne struktur blevet en vigtig kommunal opgave. Bestemmelserne fra de hidtidige regionplaner – hos os Regionplan 2005 for Vestsjællands Amt – skal overføres til kommuneplanerne. Et vigtigt mål for denne omlægning er at skabe bedre sammenhæng mellem planlægningen for byerne og de omgivende landområder.

Det er baggrunden for at der som et nyt element i kommuneplanlægningen indgår en tredje hovedstruktur, benævnt ”den blå-grønne”. Den baseres på tre hjørnesten i indbyrdes samspil:

Hovedmål

- I ”**de bynære områder**” omkring Holbæk og de 17 lokale centre skal der via arbejdet med de langsigtede byudviklingsinteresser sikres et langsigtet, bæredygtigt grundlag for både byudvikling, kulturmiljø, friluftsliv, landskabspleje, skovrejsning og naturbeskyttelse, samt landbrugsmæssig drift og investering. Det er en forudsætning, at en klar adskillelse mellem by og land skal opretholdes. Byrådet vil samarbejde med lokalområderne om at konkretisere de lokale byudviklingskitser og afklare relationerne mellem byernes og det åbne lands interesser.
- I ”**det åbne land i øvrigt**” vil byrådet videreføre det hidtidige værdigrundlag for planlægning og arealadministration, herunder afvejningen af benyttelse og beskyttelse. Regionplanens retningslinjer og områdeudpegninger danner udgangspunktet for bestemmelserne i denne første kommuneplan. Det gælder bl.a. retningslinjerne for bosætningen i det åbne land og beskyttelse af værdifulde landskaber og kulturmiljøer i kommunen. Der er dog områder med nye planlægningsmæssige forudsætninger, bl.a. vindmølleplanlægningen, skovrejsningen og spildevandsplanlægningen, der har udløst nye retningslinjer. Byrådet ønsker, med udgangspunkt i hovedtemaerne om *Fortælling og Fremsyn*, at sætte fokus på at sikre kulturarven i et fremadrettet perspektiv.
- I **Åmosen og ved Isefjorden og det tilliggende kystlandskab** findes natur- og kulturværdier af national og regional betydning – foruden af stor lokal værdi for turisme og friluftsliv. Isefjord- området og Åmosen er blandt 12 områder, hvor der de kommende år skal gennemføres indsatser i forhold til vand og natur med midler fra den statslige ”miljømilliard”. Indsatserne omfatter bl.a. naturgenopretning ved Mårsø Enge og Regstrup/Løvenborg, skovrejsning ved Holbæk by m.v. Byrådet vil medvirke til denne indsats, herunder ved at friholde for yderligere bebyggelse i disse områder, og samtidig sikre og udbygge offentlighedens adgang til natur- og kystområderne. Det er et afgørende plangrundlag, at naturinteresserne i områderne har højst prioritet, at de hidtidige miljømæssige mål for Åmosen og Isefjorden ikke må forringes, og at udledning til disse områder ikke må forøges.

Kort (a’la strategiens s. 13), med de 18 byer, med kommunens værdifulde kulturmiljøer og landskaber, og værdifulde naturområder, angivet så detaljeret og præcist som muligt.

Mål og retningslinjer

Alle konkret gældende mål og retningslinjer med tilhørende redegørelse inden for den blå/grønne hovedstruktur findes i **HÆFTE 3** - - se også [www.##](#). (tilføjes senere)

2.5 Den gyldne Hovedstruktur: Kilderne til velstand og velfærd

”Guld” som betegnelse for både materielle og andre værdier har inspireret til at sammenfatte temaerne om velstand, sundhed og bæredygtighed under den fjerde planlægningsmæssige hovedstruktur: Den Gyldne.

Direkte kommunaløkonomisk er det personskatterne, der udgør hovedparten af de kommunale indtægter. Kun en mindre del hidrører fra beskatning af virksomheder – dvs. arbejdspladser. Det gør det umiddelbart mindre afgørende for en kommune, hvor – i geografisk forstand – den enkelte borger har sin arbejdsplads og beskæftigelse. Men i det større perspektiv er det naturligvis afgørende for at kunne sikre en bæredygtig, velfungerende kommune som ”en helhedspræget ramme om det gode liv”, at planlægningen har fokus på, hvad vi som lokalsamfund skal leve af – og hvordan vi lever.

Vores velstand udfordres af globalisering og øget konkurrence, og kommunens planlægning skal også medvirke til at sikre optimale muligheder for erhvervsudøvelse, uddannelse og beskæftigelse.

Velstand skal gå hånd i hånd med øget velfærd. De nye kommuner står over for store udfordringer med hensyn til at sikre borgernes sundhed og trivsel, herunder løse opgaver inden for forebyggelse, rehabilitering og genoptræning.

Som det også fremgår af afsnit 2.1 og 2.3.1 har byrådet fokus på, at øget lokal beskæftigelse kan være medvirkende til både øget livskvalitet og øget realløn for de, der kan skifte et job i hovedstadsområdet ud med et i lokalområdet – eller blot med kortere transporttid.

2.5.1 Erhverv, uddannelse og beskæftigelse

Mål

Byrådet vil

- Medvirke til at sikre øget lokal beskæftigelse gennem en aktiv erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesstrategi – kort betegnet en erhvervs politik
- Medvirke til at sikre, at alle, der kan, har et arbejde.

Retningslinjer

2.5.1.a I løbet af 2007 udarbejdes en erhvervs politik med fokus på forbedring af rammebetingelserne for erhvervsudøvelse i kommunen, og med sammenhæng til politikker og planer for beskæftigelse, uddannelse, sundhed og langsigtet bæredygtighed, jf. redegørelsen nedenfor. Det sker i samarbejde med Holbæk Regionens Erhvervsråd og andre interessenter, herunder i dialog med de to andre nordvestsjællandiske kommuner, Vækstforum Sjælland og Region Sjælland’s arbejde med den regionale udviklingsplan.

2.5.1.b. Erhvervsarealer med fleksible, men lokalt tilpassede anvendelsesmuligheder af flere typer udlægges ved Holbæk, Jyderup og Tølløse, hvor trafikstrukturen understøtter det.

2.5.1.c. Større virksomheder og institutioner, herunder servicefunktioner, der henvender sig til hele kommunen eller et større område, skal som udgangspunkt placeres i Holbæk by.

2.5.1.d. Produktionsvirksomhed, der ikke matcher kommunens miljømæssige og bosætningsorienterede profil, skal undergives en nøje vurdering med hensyn til lokalisering, omfang, udvidelsesmuligheder mv. og kan evt. anbefales lokaliseret uden for kommunen.

Redegørelse

Sideløbende med kommuneplanarbejdet udvikler byrådet en sammenhængende erhvervs-politik. Grundlaget er den vækst og de hovedstrukturer, der er beskrevet ovenfor. Det in-debærer, at der skal gælde følgende mål for indholdet af erhvervs politikken:

- **Beskæftigelsesfremme.** I en situation, hvor vi bevæger os fra ledighed til arbejds-kraftmangel, er det af fælles interesse for alle parter at øge integrationen på det lokale arbejdsmarked. Erhvervsrådet og kommunen skal udvikle sit samarbejde med henblik på at sikre at alle, der kan, har et arbejde.
- **Uddannelse.** Fremme af uddannelsesudbuddet lokalt og tilskyndelse til at priorite-re videre- og efteruddannelse i virksomhederne er af stor betydning,
 - *både* for at kunne sikre en kompetent og fleksibel arbejdskraft i området, *og* for virksomhedernes muligheder for at tilpasse sig globaliseringens vilkår, samt
 - *både* med henblik på at imødekomme konkrete behov hos virksomhederne lo-kalt, *og* for bredere at fremme arbejdskraftens faglige mobilitet og omstil-lingsevne i en foranderlig verden.

Samarbejdet mellem folkeskoler (og de private skoler), Ungdommens Uddannel-svejledning og områdets erhvervsskoler skal udbygges med henblik på at redu-cere frafaldet og øge uddannelsesniveaue i området.

Erhvervsrådet, kommunen og uddannelsesinstitutionerne skal samarbejde med virksomhederne om at udvikle dette område.

- **Lokaliseringmuligheder.** Der skal sikres erhvervsarealer inden for kommunen, med henblik på at sikre muligheder for at nyplacere og udvikle de ønskede typer af erhverv og virksomheder.
Et aspekt af dette område er etablering af et eller flere væksthuse, hvor nystartede virksomheder kan udvikles under gunstige vilkår.
- **Erhvervsservice.** Der skal skabes et klart billede af arbejdsdelingen og samarbej-det mellem rækken af eksisterende og nye aktører inden for rammerne af er-hvervsfremmeloven, herunder jobcentret, Erhvervsrådet, nabokommuner, Vækst-forums sekretariat og vækst-iværksætterhuset i Vordingborg
- **Brancherettede indsatser.** Holbæks erhvervmæssige styrkepositioner skal gøres til genstand for nærmere udviklingsinitiativer:
 - **Detailhandel.** Holbæk er Nordvestsjælland's handelsmæssige hovedstad, og arbejdsdelingen mellem Bymidten og Megacentret skal fastholdes og udvik-les. En del af en indsats for denne branche kan evt. gå på branchens organisering og lokale samarbejde.
 - **Kontorerhverv:** Finans- og forretningsservice, liberale erhverv, IT m.v.. Hav-nen/bymidten rummer attraktive lokaliseringmuligheder i alle størrelser og typer, og arbejdskraftoverskud inden for denne branche, generel befolknings-tilvækst og et voksende uddannelsesniveau bør understøtte Holbæks attraktivi-tet på dette område.

- Jf. ovenfor bør uddannelsessektoren fastholdes og udvikles, også som branche i området, jf. ovenfor
- Sundhed/wellnes. Sundhedssektoren er traditionelt stærkt repræsenteret lokalt ved sygehuset. Det rummer, jf. også Vækstforums strategi, et oplagt område for udvidet Offentlig-Privat Partnerskab (OPP) og deraf mulige forretnings- og produktionsområder. Strukturreformen overfører sundheds-, forebyggelses- og rehabiliteringsopgaver til kommunerne, og konkret i Holbæk er der en række initiativer, der understøtter opbygningen af en stærk wellnesbranche: DGI-landsstævneprojektet i 2009, DGI-byen på havnen, wellnescentret på Wege-nersminde, der forhåbentlig kan påbegyndes realiseret i 2007, foruden den brede satsning på borgernes aktivering og ansvarstagen for både egen velfærd og lokalsamfundets udvikling.
- Som led i samarbejdet i Nordvestsjælland skal mulighederne for helårsturismen og udvikling af oplevelsesøkonomien, herunder som nævnt sundheds-/wellness-området udvikles til gavn for både gæster og fastboende. Som led heri formuleres en Turismestrategi for Holbæk Kommune.
- Hertil kan evt. komme andre indsatser i forhold til udvikling inden for ”traditionelle” erhvervstyper som plastindustrien eller bygge/anlæg. Det kan ske via samarbejde mellem erhvervsråd og kommune, tværkommunalt samarbejde i Nordvestsjælland, med RUC, via Vækstforum eller på anden vis

2.5.2 Sundhed og trivsel

Sundhed er andet og mere end fravær af sygdom. Planlægningens hovedmål er at lokalsamfundet udvikler sig, sikkert, trygt og sundt i bred forstand, og det indgår i alle aspekter af byrådets mål. Flere sundhedsperspektiver indgår også direkte i byrådets oplæg til erhvervspolitik, og beskæftigelse og uddannelse er i sig selv klare og vigtige indikatorer for velfærd og sundhed. Omvendt vil en befolkning med en klar, positiv sundhedsprofil være et stærkt bosætnings- og erhvervspolitisk *brand* for kommunen.

Mål

Byrådet vil

- medvirke til sikre og trygge omgivelser og livsbetingelser, samt til at sikre befolkningens sundhed og trivsel

Retningslinjer

2.5.2.a. I 2007 udarbejdes en sundhedsplan, hvor der angives nærmere retningslinjer for byrådets indsatser. Byrådet ønsker at udvikle den sundhedspolitiske indsats i tre parallelle spor:

- Kortlægning og vidensfrembringelse, bl.a gennem medvirken i internationalt og nationalt samarbejde, som grundlag for en målrettet indsats, baseret på viden om, ”hvad der virker”
- Styrkelse af fællesskabet og den sociale tryghed, således som det kan finde udtryk i foreningslivet, i forhold til naboer, i et positivt arbejdsmiljø osv.: Forøgelse af ”den sociale kapital” i lokalområderne, boligområderne, foreningerne, arbejdspladserne osv. Byrådets indsats inden for dette område skal i høj grad være båret af et aktivt samspil med lokalfora.

- Styrkelse af helbred og fysisk velvære hos den enkelte, gennem målrettet indsats imod livsstilssygdommene og tilvejebringelse af kulturer og faciliteter, der fremmer aktivitet og udfoldelse.

2.5.2.b. Den sundhedspolitiske indsats skal konkretiseres og afspejle sig i alle aspekter af den kommunale planlægning og serviceproduktion. Sundhedsplanen skal konkretisere følgende indsatsområder:

- Den centrale samordnende politiske organisering, understøttet af en administrativ enhed
- Den kommunale sundhedsindsats, rettet mod de etablerede sektor- og fagområder, fx daginstitutioner, skoler ældrecenter osv.
- Den borger-rettede, dialogbaserede indsats, baseret på de lokale fora, foreninger og frivillige, bestyrelser og råd osv.
- Den individ-rettede indsats, baseret på den enkeltes valg, incl. den patient-rettede indsats.

Redegørelse

Med strukturreformen har kommunerne overtaget nye, væsentlige ansvarsområder mht. sundhedsfremme, forebyggelse, rehabilitering og genoptræning. Velfærds- og livsstilssygdomme øver i stigende grad indflydelse på mange danskeres hverdag, og behovet for at integrere sundhedsaspektet i alle vore vaner og daglige gøremål er blevet tydeligere – også som en kommunal opgave. Sygehusdriften og den primære sundhedstjeneste er en regional opgave.

I forberedelsen af den nye Holbæk Kommune tydeliggjorde Sammenlægningsudvalget (det nuværende byråd), at sundhed og trivsel skal ”øverst på den politiske dagsorden”, og at sundhedsaspektet skal inddrages i alle kommunale sektorer.

På dette grundlag har byrådet igangsat arbejdet med en Sundhedsplan 2008+, der skal afklare rammerne for de fremtidige indsatser.

2.5.3 Bæredygtighed

Byrådet skal redegøre for sine planer med hensyn til at sikre en langsigtet, bæredygtig udvikling. Det skal ske gennem offentliggørelse af en såkaldt Agenda21-strategi.

Mål

Byrådet vil

- Medvirke til at sikre langsigtet bæredygtighed; - miljømæssigt, økonomisk og socialt.

Retningslinjer

2.5.3.a. Dialogsystemet, kommuneplanen og sektorplanlægningen udmønter byrådets overordnede sikring af lokalsamfundets sociale og økonomiske bæredygtighed.

2.5.3.b. I fortsættelse af kommuneplanarbejdet vil byrådet offentliggøre en Agenda21-strategi, der udmønter en trestrengt, miljøpolitisk indsats:

- Miljøpolitiske indsatser inden for kommunen, baseret på igangværende aktiviteter samt indkomne forslag og initiativer
- Kommunens egenindsats som virksomhed

- Miljøpolitiske prioriteringer og indsatser som led i nationale og andre, udefra kommende prioriteringer

Redegørelse

På samme måde som det er forudsat, at de sundhedspolitiske mål konkretiseres og indgår i al kommunal planlægning og udvikling, er ideerne om bæredygtighed indlagt i målene for udviklingen af de fire ovenfor beskrevne hovedstrukturer:

Det er grundlæggende byrådets opfattelse, at den planlagte og målsatte udvikling repræsenterer en helhedspræget og sammenhængende bæredygtighed inden for de rammer, som er byrådets råderum.

Målene for beskæftigelse og erhvervsudøvelse, miljøbeskyttelse og rekreation, transportstrukturerne samt bymønsteret og bosætningen udmønter byrådets samlede prioriteringer. De er baseret på ideen om den tætte dialog som det vigtigste middel til at udvikle lokalsamfundet som en bæredygtig helhed.

Med disse betragtninger lægger byrådet vægt på, at bæredygtighedsbegrebet ikke kun omfatter det miljøpolitiske, men også skal dække sociale og økonomiske aspekter.

Uddrag af planlovens Kapitel 6 a Lokal Agenda 21

§ 33 a. Regionsråd og kommunalbestyrelser skal inden udgangen af den første halvdel af den kommunale og regionale valgperiode offentliggøre en redegørelse for deres strategi for regionens henholdsvis kommunens bidrag til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede med oplysninger om, hvordan der skal arbejdes helhedsorienteret, tværfagligt og langsigtet, og hvordan befolkningen, virksomheder, organisationer og foreninger vil blive inddraget i arbejdet (lokal Agenda 21).

...

Stk. 3. Strategien skal for kommunalbestyrelsens vedkommende indeholde kommunalbestyrelsens politiske målsætninger for det fremtidige arbejde inden for følgende indsatsområder:

- 1) Mindskelse af miljøbelastningen
- 2) fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse
- 3) fremme af biologisk mangfoldighed
- 4) inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde og
- 5) fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.

Det var oplægget i planstrategien, at der efter dialogrunden i marts 2007 og vurdering af resultaterne skulle ske en sammenfatning og formulering af en selvstændig A21-strategi med fokus på de miljømæssige aspekter. Dette arbejde er blevet forsinket, og forslag til en A21-strategi forventes først udmøntet i starten af 2008. Den vil bl.a. blive baseret på de bemærkninger, der fremkommer til kommuneplanforslaget.

Planstrategien og de med kommuneplanen foreliggende oplysninger udgør derfor den redegørelse, der i henhold til planloven skal være offentliggjort inden udgangen af 2007.